

Trả lời câu hỏi SGK Bài 20 Lịch sử 10 trang 102 - 103 - 104 - 105

(trang 102 sgk Lịch Sử 10): - *Nhận xét vị trí của Phật giáo ở các thế kỉ X – XIV*

Trả lời:

Phật giáo có vị trí đặc biệt quan trọng và rất phổ biến. Các nhà sư được triều đình tôn trọng, có lúc đã tham gia bàn việc nước. Vua, quan nhiều người theo đạo Phật.

(trang 103 sgk Lịch Sử 10): - *Việc dựng bia Tiến sĩ có tác dụng gì?*

Trả lời:

- Ghi danh có trí thức tài giỏi đỗ đạt trong các kì thi.
- Cổ vũ, khuyến khích hoạt động học tập, thi cử

(trang 103 sgk Lịch Sử 10): - *Đặc điểm của thơ văn các thế kỉ XI – XV.*

Trả lời:

- Thể hiện tinh thần dân tộc, lòng yêu nước, tự hào dân tộc.
- Ca ngợi những chiến công oai hùng, cảnh đẹp quê hương đất nước

(trang 105 SGK Lịch Sử 10): - *Quan sát các hình 39, 40, 41, hãy phân tích nét độc đáo của nghệ thuật kiến trúc Việt Nam*

Trả lời:

- Ảnh hưởng đậm nét của tôn giáo nhất là Phật giáo.
- Ví dụ phân tích hình 39 Chùa Một cột

Chùa Một Cột hình vuông mỗi bề 3m, mái cong dựng trên cột đá hình trụ cao 4m, với đường kính 1,2m. Trụ đá gồm hai khối, gắn rất khéo thoát nhìn như một khối đá liền. Sự độc đáo của kiến trúc Chùa Một Cột là toàn bộ ngôi chùa được dựng trên một cột đá. Cùng với ao hình vuông phía dưới có thể là biểu hiện của đất, ngôi chùa như vươn lên với một ý niệm cao cả: lòng nhân ái soi tỏ thế gian.

(trang 105 SGK Lịch Sử 10): - *Hãy nhận xét về đời sống văn hóa của nhân dân thời Lý, Trần, Lê*

Trả lời:

- Đời sống văn hóa của nhân dân thời Lý, Trần, Lê phát triển phong phú và đa dạng.
- Chịu ảnh hưởng của yếu tố bên ngoài song vẫn mang đậm nét dân tộc và dân gian.

(trang 105 SGK Lịch Sử 10): - *Lập bảng thống kê các thành tựu khoa học – kỹ thuật*

Trả lời:

Lĩnh vực Thành tựu

- Bộ Đại Việt sử kí của Lê Văn Hưu

Sử học

- Lam Sơn thực lục

- Đại Việt sử kí toàn thư

Địa lý

- Dư địa chí, Hồng Đức bản đồ,...

- Binh thư yếu lược,...

Quân sự

- Chế tạo súng thần cơ, đóng thuyền chiến, xây thành

Toán học

- Đại thành toán pháp

- Lập thành toán pháp

Giải Lịch sử Bài 20 lớp 10 SGK trang 57

Câu 1 (trang 105 SGK Lịch Sử 10): Trình bày tóm tắt sự phát triển của giáo dục qua các thời Đinh, Tiền Lê, Lý, Trần, Hồ, Lê sơ

Lời giải:

- Qua các thời kì Đinh, Tiền Lê, Lý, Trần, Lê sơ nhìn chung giáo dục phát triển.
- Thời Lý, Lý Thánh Tông cho lập Văn Miếu. Tổ chức khoa thi đầu tiên ở kinh thành (1075)
- Từ thế kỉ XI đến thế kỉ XV, giáo dục Đại Việt từng bước hoàn thiện và phát triển, trở thành nguồn đào tạo quan chức và nhân tài cho cả nước.

- Thời Lê sơ quy chế thi cử được ban hành rõ ràng. Năm 1484, Nhà nước quyết định dựng bia Tiến sĩ. Hàng loạt trí thức được đào tạo góp phần quan trọng vào việc xây dựng và bảo vệ đất nước.

Câu 2 (trang 105 SGK Lịch Sử 10): Vì sao Phật giáo rất phát triển dưới thời Lý, Trần nhưng đến thời Lê sơ lại không phát triển?

Lời giải:

- Thời Lý – Trần, Nho giáo chưa ảnh hưởng sâu rộng trong nhân dân. Đạo Phật giữ vị trí đặc biệt quan trọng và khá phổ biến. Vì :

+ Phật giáo vốn được du nhập vào nước ta từ lâu, đã ăn sâu trong tâm thức người Việt.

+ Nhà Lý, Trần tạo điều kiện cho Phật giáo phát triển. Vua, quan thời Lý, Trần nhiều người theo đạo Phật, góp tiền xây dựng chùa, đúc chuông, tô tượng, viết giáo lí nhà Phật. Chùa chiền được xây dựng ở nhiều nơi.

- Đến thời Lê sơ, đạo Phật suy dần. Vì thời Lê sơ, Nho giáo được chính thức nâng lên địa vị độc tôn để củng cố và bảo vệ vương quyền; ban hành nhiều điều lệnh nhằm phát triển sự phát triển của Phật giáo.

Câu 3 (trang 105 SGK Lịch Sử 10): Thống kê các thành tựu văn học, nghệ thuật ở các thế kỉ XI – XV

Lời giải:

Lĩnh vực Thành tựu

Văn học - Văn học dân tộc ngày càng phát triển. Hàng loạt bài thơ, hịch, phú nổi tiếng như “ Nam quốc Sơn Hà”, “Hịch tướng sĩ”, “Bạch Đằng giang phú”, “Bình Ngô đại cáo”...

- Văn thơ chữ Nôm xuất hiện: Quốc âm thi tập, Hồng Đức thi tập

- Văn học dân gian tiếp tục phát triển và đạt nhiều thành tựu.

Nghệ thuật - Nhiều công trình nghệ thuật Phật giáo được xây dựng ở khắp mọi nơi: chùa Một Cột, chùa Dâu, chùa Phật Tích, tháp Báo Thiên, tháp Phổ Minh, chương Quy Điền,...

- Cuối thế kỉ XIV, thành nhà Hồ được xây dựng và trở thành điển hình nghệ thuật xây thành.
- Tháp Chăm được xây dựng nhiều và mang phong cách đặc sắc.
- Nhiều tác phẩm điêu khắc mang hoa văn, họa tiết độc đáo
- Nghệ thuật sân khấu như chèo, tuồng ra đời và ngày càng phát triển.
- Âm nhạc phát triển có nhiều nhạc cụ như com sáo, tiêu, đàn cầm, cồng chiêng...
- Múa được tổ chức vào các ngày lễ, ngày mùa.